

Az alábbiakban ajánljuk olvasóink figyelmébe a **TERMÉSZET VILÁGA** című szaklapban megjelent írást, amelyből a „Muzeológia” rovat térségünket érintő szemelvényét emeljük ki.

**Barangolások
a „természet három
országában”
a hazai
természettudományi
kiállításokban**

Magyarország múzeumai-
ban jelentős mennyiségű és
értékű természettudományi
anyag található, melyek kö-
zött nem egy nemzetközi mér-
cével is igen számottevő. A

anyagból, ami több millió da-
rabból áll, a legérdekesebb, a
legértékesebb és a legjellegze-
tebb példányokat változatos
tematikájú és szemléletű kiál-
lításokban láthatjuk. Bár nem
mindegyik múzeumunknak
van állandó termé-
szettudományi kiállítása,
mégis – még a termé-
szettudományi múzeológiát
jól ismerő szerzőnek is –
meglepfő volt a számbavétel
során e kiállítások, bemutató-
helyek nagy száma. Utunk so-
rán több helyen találkozunk

múzeumaink természettudo-
mányi kiállításai közvetíte-
nek.

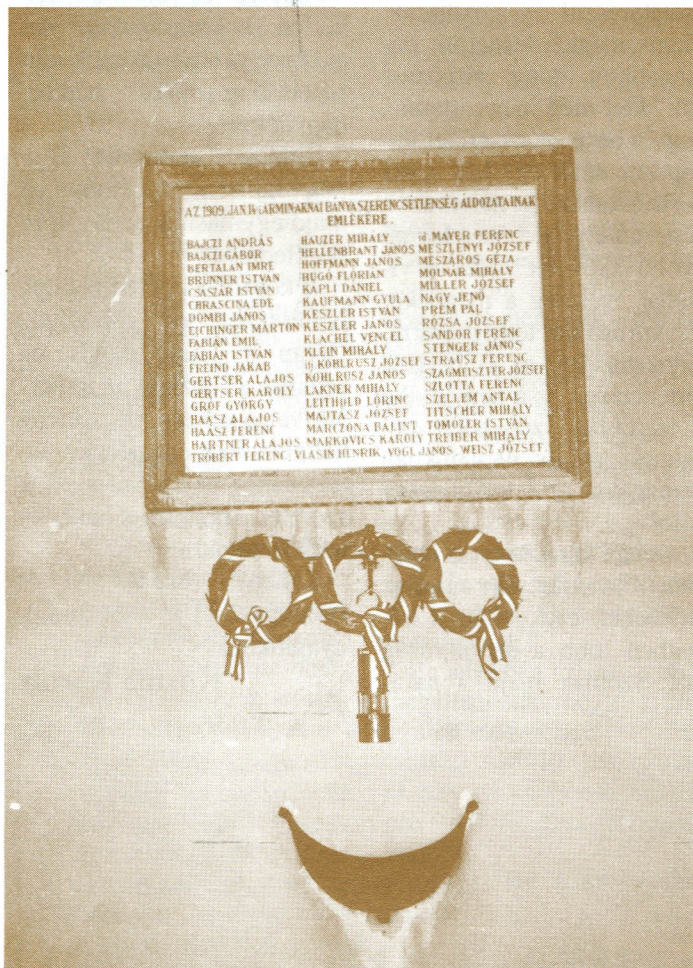
* * *

Következő úticélunk **Zirc**.
Menet közben azonban érde-
mes két kitérőt tennünk. Az
egyik a celldömölki Ság-hegy
földtani tanösvénye, a másik
Ajkán a Bányászati Múzeum.
A **Ság-hegy** mintegy 5 millió
éves kettős csonkakúpjának
bazaltját közel 50 évig bá-
nyászták. Ennek során 1,7
millió vagon követ termeltek
ki. A bányaművelés során ki-
alakult hatalmas bányaudva-
rok falán nagyszerűen tanul-
mányozhatók az egykori vul-
káni működés nyomai; ismét-
elt lávakitörések, lávafolyá-
sok, tufaszórások, kőzettani
elváltozások. Ezeket követi
nyomon a *tanösvény*, mely
mentén 16 magyarító tábla
segít megérteni a vulkáni és
kőzettani folyamatokat.
Egyébként a hegy kráterében
végezte *Eötvös Loránd* torziós
ingakísérleteit 1891-ben.

Az *ajkai Bányászati Múze-
um* festői szépségű erdő köze-
pén, az egykori Ármin-akna
épületében kapott helyet. A
múzeum anyagának nagyobb
részét, jellegénél fogva, a bá-
nyagépek skanzenje és a 130

éves ajkai bányászat történeti
emlékei teszik ki. Van azon-
ban egy meglehetősen gazdag
ásvány- és őslénytára is. A
földtörténeti időrendben kiál-
lított ásványok, kőzetek, ős-
maradványok és ásványi
nyersanyagok nagyobb része
a változatos földtani múltú
Bakonyból származik, de van
bőven anyag más hegységekből
is. Újabban jelentős re-
cens tengeri anyaggal (korall,
csiga, kagyló) gyarapodott e
kis múzeum.

A *zirci Bakonyi Termé-
szettudományi Múzeum* a cisz-
terci főapátság épületében
működik. Kiállításai a Bakony
természeti értékeit mutatják
be. A jellegzetes kőzetekkel
(szilur fillit, perm-i vörös ho-
mokkő, eocén nummuliteszes
mész-kő) és ősmaradványok-
kal (a Lóczy-féle Balaton-mo-
nográfia triász kövületei,
Szent László pénze, tihanyi
kecskeköröm) bőségesen il-
lusztrált földtörténeti bevezető
után a Bakony gazdag élővilá-
gát bemutató termek követ-
keznek. Néhány ízelítő ebből:
a ritka és védett növények és
állatok, reliktumfajok (pl. a
jégkorszakból fennmaradt cifra
kankalin), változatos rovar-
anyag (főként lepkek és bogar-
ak), rovarevők, denevérek,
rágcsálók, kis ragadozók, gaz-
dag madáranyag; rendkívül
hatásos a nagyemlősöket
(gímszarvas, dímvad) bemu-
tató dioráma. Igen nagy sikere
van a terráriumnak. Seholy

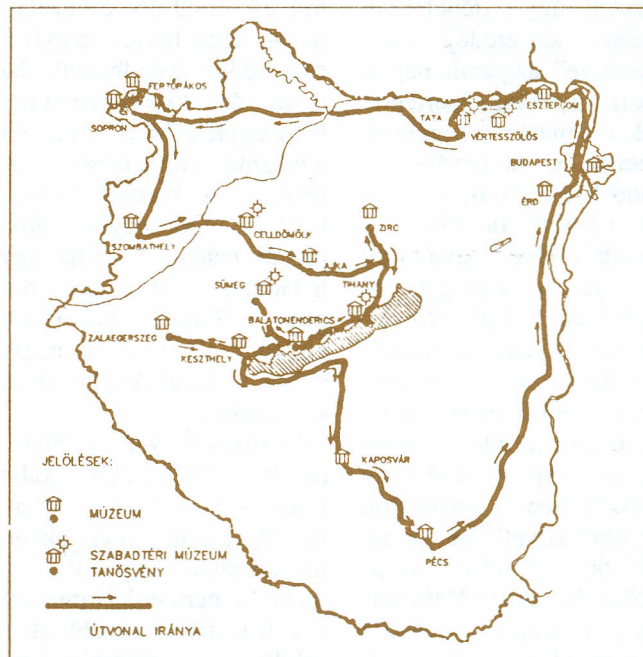

gyűjtemények főként az álla-
tok, növények és kővek osztá-
lyába, tehát Linné osztályo-
zása szerint „a természet há-
rom országába” tartoznak, de
egyéb természettudományi
anyagok (pl. ősemberi, emb-
bertani leletek) is megtalálha-
tók bennük.

A gazdag gyűjteményi

egy-egy érdekesebb termé-
szeti értékkel, alakzattal, terü-
lettel, melyeket tanösvényként
ismerhet a nagyközönség. Kö-
zülük néhányat mint szabadte-
ri múzeumot szintén progra-
munkba iktattunk.

Ismertetésünk nem útikala-
uz, hanem ízelítő abból az is-
meretgazdagságból, amelyet

A túra útvonala